

HZ. PEYGAMBERİN ÖRNEKLİĞİNDE ÇOCUK EĞİTİMİ

Muhterem Mü'minler!

Yüce Allah'ın bizlere lütfettiği en büyük nimetlerden biriside hiç şüphesiz çocuklarımızdır. Onlar hayatımızın süsü, gözümüzün nuru ve Allah'ın bize bir emanetidirler. Onları iyi eğitip güzel terbiye etmek onlara karşı en önemli sorumluluklarımızdandır. Nitekim Yüce Allah bu konuda şöyle buyurmaktadır:

وَاعْلَمُوا أَنَّمَا أَمْوَالُكُمْ وَأَوْلَادُكُمْ فِتْنَةٌ وَأَنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ أَجْرٌ عَظِيمٌ

“Bilin ki mallarınız ve çocuklarınız birer deneme aracıdır. Allah katında ise büyük bir mükâfat vardır.”¹

Çocuklar sadece yetiştiği ailenin değil aynı zamanda bir milletin geleceği yarınları demektir. Geleceğini düşünen insanlar, yarınlarını düşünen toplumlar çocuklarına karşı en güzel davranış şekillerini geliştirmek, onları milli ve manevi değerlere karşı yetiştirmek zorundadırlar. Yarınımızı belirleyecek çocuklarımızın eğitiminin en temelinde ise, onlara verilecek terbiye yatmaktadır. Kuşkusuz, her konuda olduğu gibi, dünya hayatının süsü ve en değerli varlığı olan çocuklarımızın eğitimi noktasında da bizler için en güzel örnek Sevgili Peygamberimizdir. Hz. Peygamber bir hadislerinde bu hususa şöyle dikkat çekmektedir:

مَا نَحَلَ وَالِدٌ وَلَدًا مِنْ نَحْلٍ أَفْضَلَ مِنْ أَدَبٍ حَسَنٍ

“Hiçbir baba, çocuğuna güzel terbiyeden daha üstün bir hediye veremez.”² Hz. Peygamberimiz her fırsatta çocukları öper, onları kucağına alır ve onlara sevgi sözleri söylerdi. Ebû Hureyre (r.a) bizlere şöyle bir hadiseyi aktarmaktadır:

“Rasûlullah (s.a.v.) torunu el-Hasen ibn Ali'yi öptü, o sırada yanında el-Akra' İbn Habis et-Temîmî oturmakta idi. el-Akra': Benim on tane çocuğum vardır, onlardan hiçbirini öpmedim, dedi. Rasûlullah ona doğru baktı, sonra da: "Merhamet etmeyen merhamet olunmaz" buyurdu.”³

Kıymetli Müslümanlar!

Sevgili Peygamberimiz çocuklara değer vermiş onların yanlarından geçerken büyüklere vermiş olduğu selamın aynısını onlara da vermiştir.⁴ Ayrıca çocukları kucağına alıp onlara duada bulunurdu. Usame b. Zeyd, bizlere şöyle bir rivayet aktarmaktadır:

1 Enfal, 8/28.

2 Tirmizî, Bîrr, 33.

3 Buharî, Edeb, 18.

4 Müslim, Selâm, 15.

“Rasûlullah (s.a.v.) beni alır, dizi üzerine oturturdu, Hasan'ı da öbür dizine oturturdu. Sonra bizi göğsüne basar, sonra da: "Allah'ım, bu ikisine rahmet (ve saadet) ihsan eyle! Çünkü ben bunlara rahmet (hayır ve saadet) diliyorum!" derdi.”⁵

Hız. Peygamber çocukların yapmış olduklarından dolayı onların gönüllerini kırmamış onları hiçbir zaman incitmemiştir. Nitekim çocuk yaşta Efendimize hizmet etmek için verilen Enes (r.a.) şöyle demiştir:

“Rasûlullah (s.a.s.) Medine'ye geldi kendisinin hiçbir hizmetçisi yoktu. Ebû Talha beni elimi den tuttu da, beni Rasûlullah'a götürdü ve: Yâ Rasûlullah! Enes akıllı bir oğlandır; Sana hizmet etsin, dedi. Enes dedi ki: Artık ben bundan sonra seferde ve hazarda devamlı surette Rasûlullah'a hizmet ettim. Bana bunca hizmetim süresince yaptığım bir şey için "Sen bunu niçin böyle yaptın?" demedi. Yapmadığım bir şey için de "Bunu niçin böyle yapmadım" da demedi.”⁶

Çocuklar oyun oynayarak gelişirler. Bizlerde onların oyunlarını bozucu değil, güzel oyunlara teşvik edici bir eğitim modeli geliştirmeliyiz. Nitekim Sevgili Peygamberimiz de böyle yapmıştır. Kız çocukların bebeklerle oynamasına müsaade etmiş, erkek çocukların ise atıcılık, binicilik ve yüzme gibi alanlarda oyunlar oynamalarına ve kendilerini geliştirmelerine izin vermiştir.⁷

İman konusunda bilinmesi gereken ilk husus her insanın Allah'ı bilmeye meyyal yaratıldığıdır. Ana-baba çocuklarının Allah inancını oluşturmada kendilerine düşen vazifelerini yerine getirmelidir. Sevgili Peygamberimizde bir hadislerinde ana-babanın çocuğun iman noktasındaki etkisinin ne kadar büyük olduğunu şöyle vurgulamaktadır.

“Hiç bir doğan çocuk yoktur ki, fitrat üzere doğmuş olmasın. Sonra onu annesi, babası yahûdileştirir; hıristiyanlaştırır ve mecûsileştirirler.”⁸ İnsanoğlu doğuşta Allah'ın isteklerini yerine getirmeye meyilli yaratıldığı halde ana-babanın sorumluluklarını tam anlamıyla yerine getirmemeleri neticesinde bu husus yaş ilerledikçe zayıflama göstermektedir.

İbadetler konusunda da durum İman noktasıyla aynı paraleldedir. İmanî konular gibi ibadet konuları da bu yaşta çocuklara alıştırmalıdır. Sevgili Peygamberimiz çocukların yedi yaşına geldikleri zaman namaz ibadetine alıştırmaları gerektiğini bizlere şöyle bildirmektedir:

“Çocuklarınıza yedi yaşındayken namaz kılmalarını söyleyiniz. On yaşına bastıkları hâlde kılmazlarsa kendilerini cezalandırınız yataklarını da ayırınız.”⁹

Kur'an-ı Kerim'de Yüce Rabbimiz şöyle buyurmaktadır:

وَأْمُرْ أَهْلَكَ بِالصَّلَاةِ وَاصْطَبِرْ عَلَيْهَا

5 Buharî, Edeb, 22.

6 Buharî, Vesayâ, 26.

7 Müslim, Fezailü's-sahabe, 81.

8 Müslim, Kader, 22.

9 Ebû Dâvûd, Salât, 26.

“**Ailene namazı emret ve kendin de ona devam et.**”¹⁰ İbadetler kulun Allah’a yakınlığın ifadesidir. Çocuklarımızı ibadetlere alıştırmamızın en kolay yolu ise onlara örnek olmakla mümkündür. Onların yanında namaz kılmalı, onların yanında Kur’an okumalı, oruç olduğumuzu onlara hissettirmeliyiz.

Ahlaki konularda da çocukların huylarının şekillenmesi bu döneme aittir. Özellikle ahlaki davranışlarda çocukluk çağındaki öğrenmelerin etkileri çok büyüktür. Nitekim bir çocuk “yedisinde ne ise yetmişinde de odur” diye bu hususu çok güzel vecizeleştirmişizdir. Çocuğumuzun ahlaki davranışlarının kötü olmamasını arzu ediyorsak bizlerde kendi ahlaki davranışlarımıza özen göstermeli, en güzel davranış modellerini hayatımıza aktarmalı ve çocuklarımıza örnek olmalıyız. Yalancı bir ana-baba çocuğuna yalanın kötü bir şey olduğunu öğretemeyeceği aşikârdır. Sevgili Peygamberimiz de bir hadislerinde bu hususa şöyle işaret etmektedir:

“**Allah’ın Elçisi, çocuğunu çağırıp ona bir şey vereceğini söyleyen bir anne gördü. Ona vaat ettiği şeyi çocuğuna gerçekten verip vermeyeceğini sordu. Sonra, ona, “Eğer o dediğini vermezsen, yalan söylemiş ve günah işlemiş olursun.” dedi.**”¹¹

Çocuklar bizim dünya neşelerimizdir. Aile mutluluğumuz, birlikteliğimizin en güzel meyvesidir. Bize verilen bu nimetler şükür ise kendilerine karşı sorumluluklarımızı yerine getirmekle olacaktır. Bu sebeple ana-baba olarak üzerimize düşen vazifeleri yerine getirmeli, Sevgili Peygamberimizin bizlere sunmuş olduğu bu güzel örnekleri hayatımıza aktarmalıyız. Nitekim her hususta olduğu gibi çocuk eğitiminde de en güzel düsturları biz Hz. Peygamber (s.a.v.) efendimizin hayatında bulmaktayız.

Muhterem Müslümanlar!

Vaazımızı Yüce Rabbimizin bizlere bildirdiği bir tavsiyesiyle sonlandıralım.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَنفُسَكُمْ وَأَهْلِيكُمْ نَارًا

“**Ey imân edenler! Kendinizi ve ailenizi ateşten koruyunuz.**”¹²

Yüce Rabbimiz evlatlarımızı Milli ve Manevi değerlerimiz doğrultusunda, kendisine ve kendimize, vatanımıza, milletimize, bütün insanlığa faydalı birer insan olarak yetiştirmeyi nasip etsin. Akılımız ilmin değerleriyle, kalbimiz imanın faziletiyle, midemiz helal lokmayla dolsun. Rabbimiz, gelecek nesillerimize selamet ihsan eylesin.

Erzincan İl Müftülüğü

Muhammed ÖZYURT
Din hizmetleri Uzmanı

10 Taha, 20/132.

11 Ebû Dâvûd, Edeb, 88.

12 Tahrim, 66/6.